

MEMÒRIA OLÍMPICA

COL·LECCIÓ SAMARANCH

Dossier de premsa

Sala d'exposicions de l'Obra Social "la Caixa", Santa Cristina d'Aro
Del 26 de juliol al 13 de setembre de 2009

L'Obra Social "la Caixa" reviu la història del moviment olímpic a partir de l'evolució de cartells, torxes i medalles entre el 1896 i el 2008

Memòria olímpica. Col·lecció Samaranch

Més de cent anys d'olimpíades modernes. Un reflex dels jocs com a motor de progrés i d'entesa entre cultures i nacions. Els cartells, les torxes i les medalles que conformen *Memòria olímpica. Col·lecció Samaranch* mostren l'evolució del moviment olímpic des del 1896, any en què es van disputar a Atenes els primers jocs de l'era moderna, fins a les últimes olimpíades, celebrades a Pequín l'any passat. Des dels primers dissenys, inspirats en la Grècia clàssica, fins als logotips i les tècniques més modernes, la mostra repassa els símbols vinculats a l'olimpisme a partir de 35 cartells, 9 torxes i medalles de 8 edicions dels jocs olímpics. L'exposició es completa, com a curiositat, amb les actes de puntuació dels vots que van portar a la nominació de la ciutat de Barcelona com a seu dels Jocs del 1992. Totes les peces pertanyen a la col·lecció de Joan Antoni Samaranch, president d'honor vitalici del Comitè Olímpic Internacional (COI) i una de les figures cabdals en la preservació de la memòria olímpica.

L'exposició *Memòria olímpica. Col·lecció Samaranch*, comissariada per Josep Borràs, es podrà veure a la sala d'exposicions de l'Obra Social "la Caixa" de Santa Cristina d'Aro del 26 de juliol al 13 de setembre de 2009.

Santa Cristina d'Aro, 25 de juliol de 2009. L'alcalde de Santa Cristina d'Aro, Ricard Herrero, i el president d'honor de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, Joan Antoni Samaranch, han inaugurat avui l'exposició *Memòria olímpica. Col·lecció Samaranch*, una mostra que reuneix 35 cartells, 9 torxes i medalles de 8 edicions dels jocs olímpics.

L'exposició, comissariada per Josep Borràs, mostra l'evolució dels dissenys olímpics des del 1896, any en què es van disputar a Atenes els primers jocs de l'era moderna, fins a la XXIX Olimpíada, celebrada a Pequín el 2008. La història i la vida de l'olimpisme queden reflectides en els cartells, les torxes i les medalles que s'exposen a *Memòria olímpica. Col·lecció Samaranch*. Tots aquests elements olímpics permeten a l'espectador copsar els jocs com a motor de progrés i d'entesa entre grups humans i nacions.

Des de les primeres imatges de cartells i programes, inspirades en la Grècia clàssica i amb atletes amb una estètica propera a l'*art déco*, fins als emblemes moderns, convertits en símbols universalment coneguts de l'olimpisme, la mostra repassa l'evolució dels dissenys olímpics al llarg de més de cent anys d'història i vol ser un punt de trobada per als amants de la cultura, de l'esport i del moviment olímpic.

L'exposició també inclou un seguit de torxes que permeten veure la combinació de tècnica i estètica i descobrir l'evolució dels mecanismes, cada cop més sofisticats, per injectar combustible en models d'una sorprenent bellesa plàstica. D'altra banda, a partir d'una selecció de medalles de vuit edicions dels jocs olímpics, podem resseguir el canvi profund produït en el contingut de les medalles, des de les primeres, que reproduïen amb poques variacions els temes de la victòria i de l'atleta aclamat a l'estadi, fins a les més recents, que incorporen elements del país on se celebren els jocs.

Totes les peces provenen de la Col·lecció de Joan Antoni Samaranch, president d'honor vitalici del Comitè Olímpic Internacional (COI). Samaranch ha tingut un paper fonamental en l'expansió dels jocs olímpics i la seva col·lecció testimonia la seva passió per l'esport i la seva vocació per preservar la memòria del moviment olímpic, que ja el va portar a la creació del Museu Olímpic de Lausana l'any 1993.

Els cartells olímpics

El cartell comercial va néixer a París cap al 1870 gràcies a Jules Chéret, que va desenvolupar un procés litogràfic en tres colors que permetia als artistes treballar amb totes les tonalitats. Durant les dècades següents, artistes com

Henri de Toulouse-Lautrec o Alphonse Mucha van elevar el cartell a la categoria d'obra mestra de l'art.

En la història de l'olimpisme modern, els cartells han tingut un protagonisme extraordinari. Els quatre primers jocs olímpics —Atenes 1896, París 1900, Saint Louis 1904 i Londres 1908— no van tenir cartell oficial, tot i que, conscients de l'interès que aquests podien aportar, es van improvisar algunes representacions gràfiques que han arribat fins avui gràcies a col·leccionistes com Joan Antoni Samaranch.

Amb el pas dels anys, el cartell va perdre la seva missió informativa i de promoció dels jocs, però es va consolidar com una tradició olímpica. La mostra posa un èmfasi especial en els cartells dels deu jocs olímpics —cinc d'estiu i cinc d'hivern— presidits per Joan Antoni Samaranch, i en reuneix 25 més també de la seva col·lecció corresponents a les diverses edicions dels jocs anteriors i posteriors.

Així, l'exposició arrenca amb la imatge corresponent al programa de la I Olimpíada moderna. La inspiració grega hi és evident: la deessa Atena presenta la corona d'olivera dels vencedors al costat del nou estadi olímpic, imatge que remarca el lligam entre els jocs de l'antiguitat i els primers de l'època moderna.

El primer cartell oficial va ser el dels Jocs d'Estocolm del 1912, present a l'exposició. Dissenyat a partir de les influències de l'*art nouveau* com a part del programa cultural projectat per Pierre de Coubertin, va ser vivament criticat en el seu moment per la nuesa dels atletes, que evocaven els jocs de l'antiguitat, i per l'ordre en què estan col·locades les banderes de les 21 nacions presents en el cartell, que es van distribuir artísticament segons els colors i no segons els interessos polítics.

L'any 1924 es van celebrar els primers jocs olímpics d'hivern al municipi francès de Chamonix. Al cartell, però, encara no es parla de jocs olímpics sinó de Setmana Internacional dels Esports d'Hivern. La mostra continua amb el cartell dels Jocs Olímpics d'Amsterdam, que va servir com a punt de partida per a una nova aposta per la modernitat, aposta que va continuar durant les edicions dels jocs de les dècades següents.

A Moscou, l'any 1980, el pòster ja simplement mostrava un logotip, amb les anelles olímpiques i una construcció de línies inspirada en les torres del Kremlin. Els cartells corresponents als anys noranta accentuen aquesta simplicitat de línies, i en trobem mostres evidents en els cartells d'Albertville i de Barcelona, on traços senzills i colors plans dominen el paper.

Torxes, medalles i altres documents

L'exposició es completa amb una selecció de medalles dels guanyadors de diverses edicions i torxes que es van utilitzar per portar la flama fins a l'estadi olímpic.

Fins als anys vuitanta, les medalles van seguir, amb petites variacions, el disseny que l'artista florentí Giuseppe Cassioli havia fet fer per als Jocs Olímpics d'Amsterdam, amb la deessa Victòria a l'anvers i al revers una representació del vencedor amb l'estadi al fons. També va ser en aquesta dècada que es van produir les grans innovacions tècniques i estilístiques en les torxes, tot i que va persistir la inspiració en els models clàssics. Als anys noranta, els dissenys de les medalles i de les torxes van incorporar referències i motius corresponents al lloc d'origen i a les tradicions de la ciutat de celebració.

Memòria olímpica. Col·lecció Samaranch acaba amb un document d'innegable valor per a tots els qui encara avui recorden la reunió celebrada el 17 d'octubre de 1986 a Lausana i en la qual Barcelona va ser escollida pels membres del COI com a ciutat organitzadora de la XXV Olimpíada. Es mostren les actes de puntuació dels vots que van portar a la nominació de Barcelona com la ciutat seu dels Jocs del 1992.

.

Memòria olímpica. Col·lecció Samaranch

Del 26 de juliol al 13 de setembre de 2009

Sala d'exposicions de l'Obra Social "la Caixa"

Avinguda Ridaura, 1
Santa Cristina d'Aro

Horari:

De dilluns a dissabte, de 18 a 21 h
Diumenges i festius, d'11 a 14 h

Entrada gratuïta a les exposicions

Servei d'Informació

Obra Social Fundació "la Caixa"
Tel.: 902 22 30 40
De dilluns a diumenge, de 9 a 20 h
www.lacaixa.es/obrasocial

Més informació:

Departament de Comunicació Obra Social "la Caixa"
Carme Fradera - 972 41 31 06 / cfradera@lacaixa.es

Nota de premsa multimèdia:

<http://premsa.lacaixa.es/obrasocial/>
www.obrasocial.lacaixa.es